

**Tereza Hejlová: *K užití vybraných prepozic v současné češtině
z perspektivy češtiny jako cizího jazyka***

diplomová práce

***Ústav českého jazyka a teorie komunikace
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy v Praze
Praha 2013***

posudek vedoucího diplomové práce

České prepozice patří spolu se slovesným videm ve výuce jinojazyčných mluvčích k nejobtížnějším jevům. Relevantních důvodů, proč jsou předložky zahraničními bohemisty hodnoceny tímto způsobem, může být zmíněno vícero. Jedním z nich je bezesporu stávající problémová lingvodidaktická prezentace předložek v učebních materiálech češtiny pro cizince, která úzce souvisí s doposud nedostatečnou pozorností věnovanou prepozicím ve sféře češtiny jako cizího jazyka. O to cennější a přínosnější je předložená diplomantčina studie, která se naznačenou problematikou na náležité odborné úrovni zabývá.

Autorka diplomové práce účelně zasazuje v úvodních kapitolách zkoumanou otázku do širšího kontextu: pojednává o roli mluvnic ve vybraných vyučovacích metodách cizích jazyků a ve Společném evropském referenčním rámci pro jazyky (2. kapitola), o podstatě a povaze daného slovního druhu (3. kapitola) i o popisu českých předložek v tuzemských vybraných studiích a gramatikách (4. kapitola). Poté přechází k lingvodidaktickému zpracování předložek ve vybraných učebnicích češtiny pro cizince, které náležitě vztahuje i k problematice prezentace české deklinace (5. kapitola), neboť tyto otázky spolu úzce souvisejí.

Pokud jde o problémové momenty zpracování předložek v učebnicích, na základě dostupné odborné literatury diplomantka uvádí (s. 40n.) sedm oblastí (mimo jiné přečeňování formální stránky prepozic, nedostatečnou pozornost věnovanou dimenzi sémantické, funkční aj.) a na jejich základě se pokouší formulovat optimální koncepci jejich popisu. Ta spočívá – mimo jiné – ve zpracování předložek po významových cílech (viz 6. kapitolu).

Těžiště diplomové práce pak představuje zdařilý popis užívání předložek (resp. předložkových spojení) s významem způsobu (7. kapitola), který je pro oblast výuky češtiny pro cizince velmi inspirativní a užitečný: diplomantka uvádí vybrané předložky primární i sekundární a výstižně komentuje způsob jejich řečového uplatnění (srov. s. 54-63).

Velmi kladně hodnotím rovněž 8. kapitolu, v níž autorka DP formuluje lingvodidaktická doporučení pro zpracování a prezentaci českých předložek cizincům (s. 64n.).

Diplomová práce T. Hejlové je po obsahové stránce zpracována na náležité úrovni. Diplomantka prokázala velmi dobrou znalost zkoumané problematiky i přehled o relevantní odborné literatuře. Dokáže nejen vystihnout problémová místa a zaujmout k nim adekvátní odborné stanovisko, ale také – a to i na základě vlastních pedagogických zkušeností – navrhnout vhodná řešení pro vyučovací praxi.

Zásadnější výhrady nemám ani ke stránce jazykové. I v tomto ohledu je DP bezproblémová.

Uvítal bych, kdyby mohla diplomantka při obhajobě uvést, s kterými dalšími významovými celky se v učebnicích češtiny pro cizince setkáváme ve větší míře, resp. které jiné sémantické okruhy českých prepozic zasluhují podle jejího soudu podrobnější lingvodidaktické zpracování.

Celkově konstatuji, že pokládám předloženou diplomovou práci za velmi zdařilou. Splňuje všechny požadavky kladené na tento typ kvalifikačních prací, a proto ji doporučuji k obhajobě. Navrhuji hodnotit ji jako výbornou.

V Praze dne 12.7.2013

doc. PhDr. Milan Hrdlička, CSc.
ÚBS FF UK